

Na 5 otázek odpovídá:

Ing. Oldřich Reinberg,**předseda představenstva a generální ředitel,
Cukrovary a lihovary TTD, a. s., se sídlem v Dobrovinci**

1. Bude to již téměř pět let, co jsme spolu měli rozhovor v této rubrice Potravinářského zpravodaje. Tehdy se náš hovor soustředil zejména na cukr, neboť lihovary ještě nebyly součástí Vaší společnosti. Co se od té doby změnilo, nejen ve Vaší firmě, ale zejména ve Vaší práci?

Dříve než se dostanu k lihu, dovoluji mi v rychlosti rekapitulaci posledních událostí v evropském cukerném pořádku. Tou nejvýznamnější je určitě „Reforma cukerného pořádku“, která právě končí. Trvala tři roky, od října 2006 až do září 2009. Reforma cukrovarnictví a řepářství splnila své dva základní cíle. Prvním bylo snížení výrobní kvóty cukru o 6 milionů tun – tedy zhruba z 18 milionů tun na 12 milionů tun a druhým pak snížení ceny cukru. A to z bývalých více než 630 EUR na tunu na ceny okolo 500 EUR. To pak představuje snížení ceny cukrovky ze 47 EUR na 27 EUR za jednu tunu.

Dále Evropa otevřela své trhy dovozem cukru z méně rozvinutých zemí, které mohou bezcelně dodávat až 4 mil. t cukru. Reforma tedy změnila jednu z největších exportních cukerných velmocí na kontinent s nutností dovozu cukru až 25 procent pro naplnění svých potřeb. Svou činnost ukončilo 126 tisíc pěstitelů, kteří produkovali řepu na téměř 600 tisících hektarech. V celé Evropské unii bylo uzavřeno 80 cukrovarů z celkových 160. České republiky se reforma dotkla v podobě ukončení činnosti společnosti Eastern Sugar ČR, kdy byly uzavřeny cukrovary v Hrochově Týnci, Kojetíně a Němčicích, zároveň se přestalo pěstovat 700 tisíc tun řepy. České cukrovarnické společnosti odeslaly v rámci reformy do takzvaného „Restrukturalizačního fondu“ částku téměř 4 mld. Kč, která byla použita na odškodnění uzavřených cukrovarů a končících pěstitelů. Zůstala nám produkční kvóta ve výši 372 tisíc tun cukru, která jen stěží pokrývá naši spotřebu a část cukru se dováží. Naše společnost Cukrovary a lihovary TTD, a. s., si díky vynikajícímu postojí našich francouzských akcionářů Tereos a díky historické a velmi dobré spolupráci s pěstiteli řepy svou kvótu nejen udržela, ale i zvýšila nákupem kvót z uzavřených cukrovarů Vrdu a Český Brod. Její výše je téměř 210 tisíc tun cukru, což představuje 1,4 mil. tun cukrové řepy. Společnost TTD má dva moderní cukrovary, v Dobrovinci s kapacitou zpracování 13,5 tisíce tun řepy za den a v Českém Meziříčí s kapacitou 7,5 tisíce t řepy za den.

To se tedy týká cukru, a nyní k lihu. V roce 2006 jsme začali stavět nový velkokapacitní lihovar v Dobrovinci pro výrobu bezvodého lihu, takzvaného bioetanolu, který je používán k výrobě pohonných směsí pro automobily. Záměr výstavby lihovaru byl přijat v rámci nutnosti diverzifikace našich výrobků, dále jako reakce na výše popsanou reformu cukerného pořádku, kdy jsme převzali značnou část řepy od pěstitelů, kteří dodávali řepu do uzavřené společnosti ES ČR. Zároveň jsme využili všech synergií, které skýtá sousedství cukrovaru a lihovaru. Výstavba lihovaru nám zároveň umožnila využít výrobní kapacity našich cukrovarů a celoročně některé další provozy, které byly bez lihovaru využity jen v době řepné kampaně, tedy pouze 100 dnů. Technologie lihovaru je zčásti francouzská a částečně česká. Kapacita lihovaru je 2 až 3 tisíce hektolitřů za den. Lih se vyrábí výhradně z technické cukrové řepy, přesněji řečeno z různých druhů cukerných štáv vyráběných cukrovarem. Ten je dodáván do lihovaru v době řepné kampaně přímo a v době, kdy není kampaň, dodává z kampaně naskladněnou melasu a další husté cukerné roztoky. Výrobek je velmi kvalitní bezvodý lih o lihovitosti 99,97 procent lihu, který je dodáván buď k jeho přimíchávání do benzínu ve výši 3,5 procenta, nebo z něj vyrábíme přímo hotovou pohonnou směs pro automobily, tzv. E-85 – to je 85 procent lihu a 15 procent benzínu. Na tuto směs jezdí flex-fuel automobily, které jsou na našem trhu již běžně k dostání. Lihovar byl vybudován nákladem 1,4 mld. Kč, byl dokončen v roce 2007, pracuje v něm 40 pracovníků a je provozován 100procentní dceřinou společností AGROETANOL TTD, a. s. Druhým lihovarem naší společnosti je lihovar Chrudim, který na rozdíl od Agroetanolu TTD vyrábí lih pro pitné účely, tedy pro výrobu alkoholických nápojů a výrobu octa. Surovinou je i v tomto případě cukrová řepa.

2. Lihovnictví a výstavba velkokapacitního lihovaru v Dobrovinci na bezvodý lih směřující do paliv byla jednou z největších investic v potravinářském průmyslu v posledním období a je již dva roky v provozu. Jak hodnotíte nyní tento záměr, na němž jste se autorsky silně podílel a jaký efekt Vaší společnosti a také všem zainteresovaným podnikatelským subjektům, včetně spotřebitelů – našich motoristů – nyní přináší?

Všechno je teprve na samém začátku. Platíme krutou daň pionýrů v tomto oboru. Přesto, že ČR přijala své závazky v oblasti výroby a užití obnovitelných zdrojů energie, nefungovalo téměř vůbec nic. Nebyla připravena legislativa, povinnost přimíchávat byla složitě implantována do tří zákonů – „O lihu“, „O spotřební dani“ a „O ochraně životního prostředí“. Neexistoval a i nyní téměř neexistuje trh s biopalivy. Kromě povinnosti přimíchávat lih do benzínů neexistovala žádná jiná podpora státu k vytvoření podmínek k nastartování tohoto programu. Ve srovnání s jinými zeměmi, například Švédskem, Francií a Německem, je podpora v ČR téměř nulová. Z tohoto pohledu byl náš záměr předčasný a příliš průkopnický. Na druhou stranu jsem hrdý na naše schopnosti a odvahy. Technicky jsme si dokázali, že vedle cukru dokážeme stejně dobře vyrábět i lih. Jsem vděčný našim akcionářům za povolení tak obrovské investice, která, jak se ukázalo, byla z výše uvedených důvodů riziková. Do této chví-

CURRICULUM VITAE:

Ing. Oldřich Reinberg

Ing. Oldřich Reinberg se narodil v roce 1957 v Nymburce, kde jeho rodiče pracovali celý život v cukrovaru. Po základní škole studoval na Střední průmyslové škole potravinářské technologie v Praze a po maturitě v roce 1977 absolvoval Vysokou školu chemicko-technologickou, katedru chemie a technologie sacharidů. To se psal rok 1982. Poté ještě následovalo postgraduální studium o nových směrech v technologii výroby cukru. Profesionální kariéra začala ing. Reinbergovi v cukrovaru Litol, a to na pozici provozního technika. Po téměř sedmiletém působení v tomto cukrovaru ing. Reinberg nastoupil v roce 1989 do cukrovaru Dobrovice na funkci ředitele závodu, kde v současnosti zastává pozici generálního ředitele a předsedy představenstva společnosti skládající se ze 2 cukrovarů, 2 lihovarů a balicího centra.

Aktivity a význam dobrovické společnosti dávno přesáhly rámec podniku. Ing. Reinberg vždy velice aktivně a energicky zastupuje a hájí nejen zájmy Dobrovice, ale i zájmy oboru jako celku uvnitř i vně ČR. Děje se tak v rámci profesního orgánu – Českomoravský cukrovarnický spolek, jehož je předsedou. Ing. Reinberg je rovněž předsedou nedávno založeného Svazu lihovarů ČR, který sdružuje všechny významné české producenty lihu. Kromě práce pro cukrovarnickou společnost a zájmové profesní organizace se aktivně účastní i veřejného života ve městě a v širším okolí. Druhé volební období je zastupitelem na dobrovické radnici. Svůj čas ing. Reinberg kromě profesních povinností věnuje i své rodině. Trojnásobnému otci nyní největší radost přináší funkce dědečka. Ve zbytku času se věnuje sportu – hraje nohebal, ping-pong, lyžuje a od poloviny devadesátých let je představitelem místního divizního fotbalového klubu FK Dobrovice.

le je efekt nulový a nepřináší velké zisky. Kromě zmíněných problémů čelíme ještě neustále se zvyšujícím dovozem biolihu z Brazílie. Na rozdíl od jiných evropských států to v ČR neřešíme. Jsme nuceni sedmdesát procent naší produkce vyvážet do jiných států EU, kde jsou lepší podmínky. Pro naši motoristickou veřejnost nabízíme alternativu jiné pohonné látky, než je benzin. Snižujeme závislost na dovozech ropy a snižujeme rizika pro motoristy v případě nedostatku ropy. Pokud stát splní své sliby a sníží spotřební daň na biolih, tak jak je to ve všech evropských zemích, nabídneme cenově stabilní a velmi zajímavé palivo pro automobily. Toto palivo zároveň výrazně

šetří životní prostředí, neboť emise CO₂ z biolihu jsou až o 70 procent nižší ve srovnání s klasickým benzínem.

3. Je tedy vůbec správným řešením nabízet ekologickou alternativu státu, který o ni nejeví zájem? A který nehledí ani na zaměstnanost našich lidí a využití půdy. A v čem je – dle Vašeho pohledu – rozdíl mezi podporou využití řepky do paliv a bezvodým lihem z cukru?

I přes velké problémy si myslím, že náš záměr je správný, je to záměr pro blízkou budoucnost. Jedná se přeci o obnovitelný zdroj energie, který si pěstujeme na vlastních polích a vyrábíme v lihovarech v ČR. Ropa jednou určitě dojde a biolih bude jedním kaminem v mozaice, který vyčerpané energetické zdroje ropy a zemního plynu nahradí. Je mi jen trochu smutno, že stát zatím nedokáže ocenit podnikavost a flexibilitu českých podnikatelů, které na takto důležitě problémy rychle reaguji. Že si stát nevážá toho, že ČR neztrácí krok, tak jako v minulosti, s vyspělými evropskými státy. Stát by měl určitě zlepšit podmínky pro podnikání a vlastní výrobu, a to ve všech oblastech, ne pouze v automobilovém průmyslu, který je v ČR dominantní. Jako příjemce daní to dělá nakonec i sám pro sebe!

Na druhou část Vaší otázky lze odpovědět jednoznačně. Řepka olejka je používána pro výrobu takzvané MEŘO – to je methylester řepného oleje, který je přimícháván do nafty pro diesellové automobily, kdežto biolih je používán pro přimíchávání do benzínu pro benzínové automobily. Rád bych jenom v této části apeloval na stát, aby podmínky pro jednotlivé obnovitelné zdroje byly stejné. Například zemní plyn, který také slouží k pohonu automobilům, je plně osvobozen od spotřební daně, kdežto biolih je v případě jeho přimíchávání do benzínů daněn plnou sazbou spotřební daně částkou 11,84 Kč na litr. Je tedy nutné podmínky sjednotit.

4. Takže nynější výrobní náplň Vaší společnosti, oproti předchozímu stavu, kdy jste se jmenovali Cukrovary TTD, a. s., je nyní podstatně širší a vedle lihovarů na bezvodý lih provozujete i lihovary další. Takže jaká je Vaše nynější sortimentní nabídka? Mohl byste ji v celém komplexu vyjmenovat a vyjádřit i podíl výchozí suroviny – cukrovky – na jednotlivých prodávaných komoditách?

Společnost má v současné době pět továren, dva cukrovary, dva lihovary a továrnu na balení cukru v Mělniku. Výrobky jsou cukr pro domácí spotřebu ve všech druzích a baleních, cukr pro další zpracovatelský průmysl, tedy pro výrobu nápojů, cukrovinky, čokolády, pekární a další obory, dále bezvodý lih, pitný lih, řepné granule jako krmivo, cukrovarnická šáma a lihovarnické výpalky jako přírodní hnojiva. Řepu vykupujeme od 420 pěstitelů, se kterými má společnost uzavřeny dlouhodobé kontrakty. Řepa se pěstuje na 33 000 ha zemědělských ploch, na 23 000 ha pěstována řepa pro výrobu cukru a na 10 000 ha řepa pro výrobu lihu.

5. Vedle toho, že vedete společnost Cukrovary a lihovary TTD, a. s., máte i řadu dalších vysokých funkcí v odborných společenstvích, kde je Vaše společnost členem. Mohl byste je vyjmenovat? A jaký přínos pro Vás a firmu toto členství a funkce přináší? A ještě jedna velmi osobní otázka. Jste „rozený“ cukrovarník, máte k oboru lihovarnictví také tak silný vztah?

Ano, máte pravdu. K cukrovarnictví mám opravdový vztah. Vždyť jsem se v nymburském cukrovaru narodil, celý život tam pracovali moji rodiče, strávil jsem v něm celé své dětství. Obory, které jsem studoval na střední a vysoké škole, byly zaměřeny na sacharidy. Stejně tomu bylo i na postgraduálním studiu oboru „Nové směry ve výrobě cukru“. A od ukončení škol stále pracuji v cukrovarech. Přiznám se, že k lihovarnictví nemám tak úzký vztah jako k cukrovarnictví. Je to dáno i tím, že jsem vyrůstal v cukrovaru a studoval cukry, ne kvasné obory. Musím ale říci, že od chvíle, kdy bylo rozhodnuto o stavbě lihovaru, jsem si vztah k výrobě lihu rychle vybudoval. Vždyť to na cukrovar velmi silně navazuje. Ve Francii je spojení lihovaru a cukrovaru historicky samozřejmé. Všechna má členství jsou spojena s mou profesí. V minulosti jsem zastával jsem let pozici viceprezidenta Agrární komory České republiky, kde jsem měl možnost úzce spolupracovat s českými zemědělci a řešit tuto problematiku zblízka. Již delší dobu jsem předseda Českomoravského cukrovarnického spolku, který sdružuje všechny producenty cukru v naší zemi. V nedávné době se nám podařilo sjednotit téměř všechny výrobce lihu do jedné organizace, kterou je Svaz lihovarů České republiky, kde jsem rovněž druhé volební období předsedou. Obě organizace jsou členy Evropských profesních svazů pro výrobu cukru a lihu. Jsem členem představenstva Potravinářské komory České republiky, kde mám možnost pravidelně řešit problematiku surovin, zpracování a obchodu. Setkávám se zde i s našimi zákazníky. Kromě toho jsem členem redakční rady odborného časopisu „Listy cukrovarnické a řepářské“. Druhé volební období jsem členem zastupitelstva města Dobrovice, kde mohu řešit vztah mezi obyvateli města a společností.

A i když mě stále se vyvíjející problematika výroby cukru a lihu, návazně na náš vstup do Evropské unie, ale i spoluvytváření reformy cukerného pořádku, obnovitelné zdroje energie a řešení legislativy odvedly od vlastní výroby k politice, jsou výroba cukru a lihu mým životním posláním, kterému rozumím a které mě uspokojuje!

Za rozhovor děkuji.
Ing. František Krumtorád, CSC.